The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa The only Telugu Newspaper for H. E. H The Nizam's Dominions

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపబడును.

సం॥ చందా రూ ౪-౦-౦
అర్ధ ,, ,, ౨-౪-౦
విడి ప్రతిక ౦-౧-౬

1033 హైదరాబాదు, (దక్కన్.)

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD, (Dn.) WEDNESDAY 28-12-32

ఒకవారము ముందుగా ప్రాతప్రతికకోరినచో వెలకు పరిమితి లేదు

సంపుటము ౭ } శా.శ. ౧౮౫౪ అంగీరస సం॥ పుష్య శు॥ ౧ బుధవారము ౨౮-౩-౧౩౪౨ ఫ॥ { సంచిక ౯౮

ప్రబోధము

(మ. వేంకట నరసింహారావు, వైద్య విద్యార్థి)

జగన్నిర్మాణ కర్తయగు భగవంతుడు పురుషులతో పాటు స్త్రీలనుగూడ సృజించి ప్రపంచాభివృద్ధికల్గునట్లు ఏర్పాటుచేసినాడు. ఏతత్కార్యమునందు పురుషులతో పాటు స్త్రీయు సమస్త భోగభాగ్యముల ననుభవింప నియోగించినాడు. అందుకాము సుఖము నొకటి ముఖ్యమైనది. సర్వకారుణ్యమయుడగు సృష్టికర్త యువతీయువకులకు తృప్తిపొసలకు వలెనే కామసుఖమునుకూడ ప్రసాదించి యున్నందున దానిని వారు యుక్తరీతిని కాలం గడపెసికొని సుఖింప వలయునంతయు అతని సంకల్పమనుట సువిదితము. ఏతత్కామ సుఖశాంతి నిర్మిత న్యాయమార్గము వివాహబంధ మొక్కటే. మనమా న్యాయ మార్గమును భయాద గుల్మల వల్మీక కంటకావృత మొనరించి మనయువలల వెంత నర్బరసర్పం దావక్షల పాలొనర్చి తడతర వేదాంతోపన్యాసము లెన్ని యొనర్చినను శాంతినొందక ఎల్లరకు నింద్రియ నిగ్రహము నొసగమనుట ధర్మేతర మార్గమున తత్సుఖశాంతిని జేసికొనును. సంసార మోహపాశ బంధముల సడలించికొని, ఘోరారణ్యముల. అసలలము ఓదినుచు శరీరముల కృశింపజేసికొని అనవరతమా లక్ష్మీపతి చరణార విందమకరంద పానతత్పరులైయుండుమహాబుషిపుంగవులేయెట్లొక్కొక్క పరిపిపేక రహితులై అధర్మాచరణంబునకు పాల్పడుచుండినంత ఘృతపయోదధియుత కాల్యన్న భిక్షకులగు మానవమాత్రుల విషయము వేఱ నుడువవలయునా! సవనపర్ణాంబు భక్షకులై యవనీ యనుపక చ్ఛెదాలోగిటుకొన్న మునిమ్రుచ్చులెల్ల తామరసనేత్ర లింద్ల బంధాలుగారె. యని మనుచరిత్ర కారుడు చెప్పినటుల. శమక్ర మాదిషడ్గుణసంపత్తి గలిగినపండిత ప్రవరుల పాట్లిట్లుండ ఇక విద్యాగంధమేలేక సుందరమందిరము లనన మోహములమధ్యవసించు చంచల హృదయులను పరిపాలకుల. సీ ఎటుండునో చెప్పవలయునా? పంచబాణుబాధాకిను ప్రేమసమ్మోహలగు మానవ శ్రేష్ఠుల స్థైర్య చిత్తము లే గాలిలోని దీపములవలె తడబడ కొట్టుకొనుచుండెడి చెవడకక ప్రలుచుటకు అబలలచిత ము లేవాటివి? మనచేసైన పని అబలల. కేశఖండనము చేసి బోడితలల చేయగలము. సుందరాభరణముల తీసివైచి సుమాపలను రూపుల చేయగలము. కోకజాకెట్టుల పరి యర్థాన్న మిడి శల్యావశిష్టల చేయగలము. ఇంకా ఎన్ని సుస్పష్ట నిర్బంధాచనల వాసెనను చేయగలము. కాని స్వభావ సిద్ధముగానుండి భగవద్దత్తమైన కామమును దీనిచేయ గలమా? అయ్యయ్యో! ఎంతఅవివేకము! ఎంతఅవినీతి!! ఎంతసాహసము!!! ఎంతద్రోహము!!!!

పురుషుని పునర్వివాహేచ్ఛ శాస్త్రసమ్మతమై నప్పుడు వేదవేదాంగ పండితప్రకాండుల యామోదముపై బడసినప్పుడు సర్వ జగన్నాయకుడగు భగవంతుని ముఖ్యోద్దేశమైనప్పుడు స్త్రీ పునర్వివాహము మాత్ర మేలకాదు? మనమీవివాహముల ఘటించుటు భగవదాజ్ఞను మీరుటకాదా? భగవదిచ్ఛా నిర్వహణమును చేయుచున్న కృతఘ్నులు ఇహపర సౌఖ్యదూరులు గారా? అయ్యయ్యో! ఇరువదేండ్లు సాముచేసి మూలనున్న ముసలమ్మను కొట్టినట్లు. మీరు నిరంతర దీక్షతో, గురుకులవాసముచేసి. సంపాదించిన శాస్త్రజ్ఞాన పటిమనియబలల మీదనా ప్రయోగించుట! పిచ్చుకలమీదనా బ్రహ్మాస్త్రప్రయోగము? మీరు సంతోషముతో చేసినదని వారు సర్వేశ్వర సౌఖ్యముల పాలై యనుభవింతురే! మీకన్న బిడ్డలయినా మీ మూయనాదరణ? మీరక్తమాంసములనా, ఘోరాచార పిశాచమునకు బలియిచ్చుట? మీ మా వృద్ధమాతా పితలుచూచి సంతోషింతురనియో లేక పామ్మున పెండ్లిండ్లవలె నుండు బాల్య వివాహములచూచి యానందిం చెదరనియో లేక పూర్వాచార సంపన్నులని ప్రపంచ విఖ్యాతిగాంచ నెంచియో నలుగు భాగిన్తకు పాత్రులమౌదుమని ఎంచియో ముక్కుపచ్చలారని కసిగందుల కుత్తుకలు దగిలించి, నిర్దయులై మమ్ము దుఃఖసాగర మధ్యమున పారవైచి పైశాచికానంద మందుచున్నారు. కాని జగత్కారణుడగు భగవంతుని యాగ్రహమునకు గురియగుట కాలము కవున్నారు. సత్యదూరులై శాశ్వతానంద సౌఖ్యముల నోచుకొనుటను తలపోయకున్నారు. ఆజన్మాంతము సౌఖ్యమెరుగక నిరంతరము దుఃఖించు బాలవితంతువుల యశ్రుకణము లొక్కొక్కటి మిమ్ముల నేడు తరములవరకును దహించివేయుననుటను గుర్తింపకున్నారు. అయ్యో! భర్తపోయినాడన్న పదుగురింటివార్త కర్ణరంధ్రము లసోకినపుడు, పుట్టకము శాశ్వత వైధవ్య దశ వారలపైబడిన దేమ అవివేకమున తిలచికొని, రొమ్ములు బాదుకొనుచు. జుట్టు విడిచి బహువిధము నోర్ములనో విలపించు చున్నపుడు. తప్పటడుగులు వైచికొనుచు, మీ యొద్దకువచ్చి 'నాన్నా' ఎలనకే అమ్మా? ఏలుస్తా లెందుకే, యని అస్పష్టస్వరమున మధురాలాపములతో తనుపయుగమ ప్రాపింపబోవు కష్టముల నెరుగక ఆడుకొనచున్న దైవము మీ పాపాణ హృదయములు కరుగ వన్నవే! నిన్న మొన్నటివరకును మీ పెత్తనాలైన సంసారబాధలతో, ముద్దుగా పెంపబడిననారలే నేడు మీ అవివేకము ప్రసంప్రాప్తించి యున్న వారు పశ్చాత్తాప పడుటకు వీలుకలదే. సన్యాసిపోతల సదృశమైన యావార్త విని నప్పుడు. సర్వేశ్వరముల తీసివైచి సుందరవనము చేయించి మునుగువైచి మూల కూర్చుండబెట్టి, ఔరా! ప్రాగవే యీ మూలకెళుగాకే. యని చెప్పియు పాపకుందని యున్నగంజినీళ్లు పోయుచున్నారే. మీ పేరు తెలియకుండగం టివని! మీరము ఎటువంటి దైవమిది? పచ్చి ద్రోహమైనను కసుక్కునకొరికివేయు కిరాతుని హృదయముకన్నను మీ హృదయము లుకఠినములైనవే! సోదరులారా! మీసోదరీమణులు నిరంతరము కంటికిమంటికి నేకధారగా నేడ్చుచు మీరు సర్వాంతర్యామియైన దేవు సుఖము ననుభవించుచుండిరి. కన్నులతో చూచుచుండియు నిర్దయులై ఎట్లుసహింపగలుగుచున్నారు? మనసోదరీమణుల మనస్సుగాంచి వివేకులై స్థిరముగా కట్టుబాట్ల విడుచునప్పుడు మీకెక్కడలేని గర్వమైన మీ యుత్సాహము కండదైన ఒక్కదేశమునబుట్టి ఒక్కవేదమును నమ్మి ఒక నియమమున కట్టుబడియున్న మీ మన్నల నోదరీమణులల సర్వరక్షకులు కనుగాంచి యాదుకొనుదురనవిన్నావే! మీరు మీ యబలసాహసము అను మీవిజ్ఞాన చంద్రికలను ఆహారభోజ్యల సేవింతురు. సోదరీమణులను అనాచారణము పరిక్షింపుము యనుగా వినియోగించుట? బాగు బాగు!!

నేడు ఇండియా శాస్త్రజ్ఞులగుచున్న ప్రాముఖ్యవిశిష్టులైన మీరు ఘోరకృత్యము లయిన భ్రూణహత్యాదులను దేశమున కెంత యపకీర్తి యావహిల్లుచున్నదియు గాంచినారా? అ యనాథబాలికల దోషమేమి? చెల్లును గర్భవతినొందిన స్వైరిణి యని మిమ్ము గోచరించుటలేదా? ఈవ్యభిచారదోషము పాల్పడంటికాలను వారికే వచ్చును. విధవలను అవకాశము లేక జరుగు హత్యలను మీరెరుగరా? ఇంతేకాక విధవలు బాల్యమునందే సర్వస్వాతంత్ర్యములనంది అత్తవారింటను మామగారింటను చివరకు అన్నవస్త్రములకు పలుబాధలు పడవలసినవారగుచున్నారు. కొందఱు ఇండ్లలో నిర్బంధములకు లోనై ఏ యుపకారమును చేయలేని ఏ నాదిరాని పోషకులనుపోయి తనఇంటికి ... చివరకు నా యనువారు లేక చెడుపుట్టువలె కడుహీనస్థితి నొంది దిక్కులేనివారు నొంది నదులకు కడు కొందరు పరపురుషసంభోగఫలితమున గర్భోత్పత్తి కాగానే మిగులభయమునొంది పాపభీతి లేక లోకభీతిచే మిగుల రహస్యముగా స్వీయగర్భోత్పత్తి కారకుల గు పురుషపుంగవుల సహాయమునో లేక తామేగ తైలపాయ ముగా మందుమాకులు తెప్పించికొని గర్భస్రావము చేసి కొని ఒక్కొక్కప్పుడు తామును విగతజీవులగుచున్నారు. కాక యిమంచుకు వ్యర్థమై దైవవశాత్తు ప్రసవమైనచో కులగౌ రవమును నిలువబెట్టుకొనుటకై శిశుహత్యలకు వెలగొందు మార్గము గోచరించుచున్నది. కొన్ని వారి అపవిత్రములను పలా చారపిశాచములని కొందఱు యియుచున్నారు. కొందరో మనస్సు లోలుకమై కళంకములచంప చేసులుగాక ఏమియు కలవని నాదివారికో మాలమాదిగలకో ఇచ్చివేయుచున్నారు. సోదరులారా! చూ చితిరా! మీ యవివేకమునకు ఫలితమెంతవరకు వ్యాపించినదో! ఇంత దేశానర్థమునకు మీరేగదా కారకులు? ఇంకను మీ హృదయములలో చలనము కలుగుటలేదా? మీ నేత్రముల యశ్రుకణములు జలజల రాలుటలేదా? ఈహీనస్థలనుయీ హత్యలను యీ ఘోరమహాక్రూరములను యీ యపవాదములను చూచుట మీకు యింకెంతవరకు? మీకూతులు, పుత్రికాపౌత్రాదు లిట్లు వ్యభిచారిణులై కలుషిత్యముసంపాదించి దుష్కీర్తి నొందుచుండ నిండు కీర్తి యవివేకంబుగ మీరు ఆడుకొనుట చూచుట మాకాకుండదా? గొప్పదులమని ధనికులమని యాంగ్లపదవులపొందియున్న గొప్పయుద్యోగము లలో నుండి వలసిన మీకనుగుణమగు వైదికపద్ధతులలో పెరు గుచు ఆశ్రితులకు ధనము నొసంగుచు మీ బాలికల గతి యిట్లగుట చూచుట మీకు వేడుకయా? సీత, దమయంతి, అనసూయ అరుంధతి, సావిత్రి, మొదలగు పతివ్రతలకు జన్మనిచ్చిన పవిత్ర భూమియైన మన భారతదేశములో ఎంగిలిమంగలై ఇటులరోగగ్రస్తమై వ్యభిచరించుచుండ విడిచిపెట్టుట సమస్త ధనముల కొలదికలిగిన మీకు యిట్టి కీడు కలుగుటకు పెలిమికాని ఔదార్యముంబట్టి మీకు చేతకాకున్నదా? యీ అనుష్ఠానములకు ప్రాయశ్చిత్తము లేదా? ఇక స్త్రీ పునర్వివాహ మెట్టి ఘోర పాపకర్మము? ఏమి సాహసము? సోదరులారా! ఇందుకు గల కారణము యీ వైరాగ్యశాంతికి విధానము యీ శాస్త్రవచన భాగము ఏకరీతిని ఒకసారి నిర్మలనేత్రులై యాలోచింపుడు.

ఆ! ఏమన్నారు? స్త్రీ పునర్వివాహము చేసినంత మాత్రమున వ్యభిచారము సంపూర్ణముగ నశించునని యా? సరే సంపూర్ణముగ నశింపజేయలేక పోవచ్చును. కాని సాధ్యమైనంతవరకు యీ దురాచారమును రూపుమాపవచ్చును ప్రపంచ మున నన్నింటిని నిర్మూలముగా నశింప జేయుటకెవరును సమర్థులు గారు. పూర్తిగా నశింప జాలరన్నంత మాత్రమున ఆ యత్నము విడువవలెనా? అ చోరులను ఏ ప్రభుత్వ మును నిర్మూలించలేదు. ఈ ప్రపంచమున మానవుడు చేయుపనులన్నియు సాధ్యమైనంతవరకు దెబ్బతగులకుండా సుఖమును వ్యాపింపజేయుటకేగదా? మానవులచే రోగములు నశింపక పోవుటవలన ప్రపంచమున గల చికిత్సాలయములు వైద్యము విరమించవలయునా? అట్లే కత్తినియమము కొనసాగుటలేదుగదా! క న్యాయసాధనములు నిష్ప్రయోజనములు లేవా? ఏమి అవివేకము? స్త్రీ పునర్వివాహము లేనిదే గర్భస్రావములు భ్రూణహత్యలు శిశు హత్యలు ప్రభూతహత్యలు మొదలగు నష్టములు ఎన్నియో కట్టుబడగలవని నిస్సందేహముగా చెప్పగలను. స్త్రీల మనస్సుయొక్క న్యాయమగు కోర్కెను తీర్చి అనాచారమార్గము నకు వెళ్లనీయక వారిని రక్షించిన గాని వ్యభిచారదోషము మనదేశమునుండి పోదు.

సరే! ఒప్పుకొన్నాము కాని యీ వివాహములు స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమెక్కువై పూర్వపుమర్యాదల పాలుపోదాయె? సనాతనధర్మము కొరవడి శాస్త్రవిరుద్ధమగు శిశుహత్యలకన్నను వధ్యహత్యలు వృద్ధియగును. ముఖ్యముగ కొత్తసంఘ మూడవదిగాని మరియే యితరమేదని యడుగుచున్నారా? ఎరిగింపుచున్నాము! స్త్రీ పునర్వివాహములు ఆచరణలో గల జాతులలో లేవా? వారిని మనము చూచుటలేదా? కాదేమి వారిలో నప్పటికిని కన్యా పతిహత్యలు జరుగుచున్నవి? ఆలోచించుడు! మన దేశములో చాకలి, గొల్ల, బోయీ మొదలగు జాతులలో ఇప్పటికి స్త్రీ పునర్వివాహములు జరుగుచున్నవిగదా! వారిని మనము ప్రత్యక్షముగా చూచుచున్నాము. వారిలో భార్యలు భర్తలనువిడచుటకు మీరు ఎన్నడైన కథలువిన్నారా? లేక వినియున్నారా? కేవలం ఇది విదేశీయులకు తెలిసిన పరాశరయను వివా హోం! ఓ క్షత్రియనాయకులారా! వివాహానంతరము వధూవరులు పరస్పర ప్రేమానుబంధములద్వారా నొండొరుల బంధింపబడవలె నొకటి వారి ప్రేమ నిష్కళంకము నిష్కపటము. అగాధ ము అపవిత్ర ప్రేమగల వ్యర్థములు శోధింప వచ్చునుగల కివ సాధ్యము గాదు. వారి మేలు రెండైనను మనస్సొక్కటేకాని అట్టి ప్రేమ ప్రారబ్ధానంతరము లోంగోరులహత్య గావించు కొనుటకు అవివేకము ద్రమ

మన భార్యలు మునుపటి వెళ్ళొక వివాహమాడబోవుచు దనుట ఎట్లు సహింపగల మంటున్నావటయ్యా నావ్వా! ఆహా! ఎంతమానుషముకలవాడవయ్యా! నీవు చచ్చినతరువాత నే వారు వివాహము చేసికొందురు. కాని నీవు వారు బ్రతికియుం డగానే రెండు కాదు మూడు అక్కరకాదు నాలుగు, ఐదు పెండ్లిండ్లుగూడ పటాపంచలు చేసికొనుచున్నావే. ఆ భార్య వాండ్లు ఏదేమి ఖర్మము చచ్చేదాక పెండ్లిండ్లే నీవు నీమన స్సువచ్చునన్ని పెండ్లిండ్లు చేసికొనవచ్చును కాని నీయనంతర మును నీభార్యలు వివాహము చేసికొనుట కూడాడదు పాపము కాబోలు! నేమి? అగ్నియందేయే నీవు మన్మథమార్గమును నన్ను నీ యా త్మకమును శాంతి కలుగదా? అబ్బా ఎంతి స్వార్థపరత్వము! ఆమె ఎగుల నే నీవు ఎన్నివివాహములుచేసికొనినను సహింప గలదు. మందస్మితముతో నియమములను మడుగులొత్తుచుండు ను. నీవు తిట్టినను కొట్టినను పెట్టినను పెట్టకున్నను విసర్జించిన ను ఆదరించినను ఆమె నీవలను నీకష్టసుఖము లందు భాగస్వామి ఆమెయే ఆట్టిమనమును నీతోడి దేలోకము ఏదే దేవుడు దైనవునిచే కాని ప్రత్యక్షమగు మాట సిద్ధపరచినట్టు అష్టాంగ త్యాగినీ అర్పణమయ్య మను అక్షమాపణలు ... సమును అమంద స్మిత సుందరవదనారవిందను కన్నులారా జూచుచు ఇప్పటికైనను నీపాషాణహృదయము కరగుటలేదా! ఏసంశయము పటాపంచలైనదా? మూర్ఖుడా! ఇకపరి యా మె పావనములపై నీవు పూర్వయక్తృత్వముల క్షమింపుమని ప్రార్థింపుము పావనుడవగుము.

సరెవయ్యా! అంతా బాగానేవుంది కాని ఒకసారి భర్త ను కోలిన స్త్రీ సంభోగమునకెట్లు రాగ్యపడుదురు! ఛీ ఛీ ఎంత అవాచ్యము ఎంగిలికూడు తింటావటయ్యా? అని యంటున్నా వా? నాయనా! ఎంత బుద్ధిమంతుడవు! నేవాటి బుద్ధియేమన పెల్లుబుకుచుండిన మనదేశములో వ్యభిచారపిశాచమే పెచ్చుపెరుగు చుండును? మన మునులు సుఖసంకటభోగములపాలై సర్వ లోకై పరలోకరక్షణపరిపాలనాదులై చిరంజీవత్వము ఖిలాకడయు మాతుర్దశైనను గాంధర్వ పాశ్చాత్య వ్యామో హజాలమందుచిక్కియుండకపోయిన అప్పుడు భారతదేశ చక్రవర్తియేవేలుగానుండి యుండును ఈఖచిపతిచమే లేకపో యియుండును. పగలు యోగి రాత్రి భోగి గానుండు కపట వేషధారులను తాకనేలేకుండ నుండియుండును. పాపపంకిలము లగు వేశ్యానిలయములు పవిత్ర భవనాలయములుగా మారి యుండును. బాలవితంతువుల గర్భస్రావవేదనము భ్రూణహ త్యా శిశుహత్యాది పాపములకు తావులేకనే యుండియుం డును. ఎంగిలిమంగలములగు వేశ్యల చెప్పుకిందికొంగి వారి చెప్పుచేతలలోనుండి తమభార్యలకు ఎడముగానుండి పశ్చాత్తాపమునను మ్మి వేశ్య మొగములబెట్టు మహాపురుషశిరోమణులా! భర్తయున దానా దౌర్జన్యపుచేతల వివాహమాడుట గొప్పయనుపని ఇప్పటివాటివిక్రయరూపములైయున్నప్పుడే వారిసాం ఘికపాప్యములనుండి వచ్చును. ఇక వారు సులభకాముల ధనించిన బ్రాహ్మణులను వెతికి కొంతకాలమిటుల జేయుచున్న పునర్వివాహమునకును ప్రథమవివాహమునకును భేదముండదని నాయభిప్రాయము. ఇంతటితో యీ విషయమును మన పెద్దలనొప్పుకొనవచ్చును. తర్వా తనాటివిషయము తెలిసికొని ఆచరించుటకు సిద్ధమైనాను.

కాని సోదరులారా! అభిప్రాయములు ప్రకటము చదలుము. స్త్రీపునర్వివాహము అనాదినుండియు జరుగుచు వచ్చు చునే యున్నదని యిప్పుడొకటి రెండుచెప్పి వినిపించెదను. పూర్వము దమయంతి ద్వితీయ స్వయంవరము ప్రకటింపబడు టకును ఆధారము తెలిసినవిషయమేగదా! నలమహారాజు దమయంతి స్వయంవరమునకు రాగమున సమవర్తి ఋతుపర్ణునకు సారథ్యము కొప్పుకొనక పోయిన వెడలుదురేని నలుని సేవకుడవైన దమయంతిని ఆశ్రయించుటను సంతానమును బడసిన దమయంతి ప్రజ్ఞతో తల్లిదండ్రులు లెక్కింపక యుంచుకున్న దమయంతి ద్వితీయ స్వయంవరము ప్రకటింపగా నాకాలమునందేదీ పునర్వివాహము చేసుకొనుటకు సమ్మతించుట కొంత యుక్తము. స్త్రీపునర్వివాహముల కొప్పుకొన్నవారు నట్టి ప్రకటన చేయుటకు భయము లేకపోయెనా? నలదమయంతుల కాలము ... ఆ కాలమున స్త్రీపునర్వివాహములు ... ముని వేదవ్యాస మహర్షియు తెలుపుచున్నారు. పూర్వము ... తీరథయాత్రా సమయమున విజయుడైన యర్జునుడు నాగకన్యకను వివాహమాడినట్లును ఆమెయందు ఒక పుత్ర సంతానమును పొందినట్లును భారతములో చెప్పబడినది. కాని పునర్వివాహములు పూర్వమునుండియు ఆచరణయందుండి కొలదికాలము క్రిందటినుండియే నిషేధింపబడినట్లుగ తెలియుచున్నది. బహుశః కొందరు స్వార్థపరులగు కొందఱు స్వార్థపరులగువారి యవినీతి ప్రబలముగానుండి వారిమాట చెల్లుబడిగా నుండియున్నప్పుడు యీ యాచారము చెంది యుండ వచ్చును. అసమాన సౌందర్యశాలి సమ్మానయుగు నూర్జహానును మొహమ్మదు వివాహమాడుటకై జహాంగీరు బాదుషా షేర్ ఆఫ్‌గన్ అను పఠాను వీరుని బలవంతముగా చంపింపలేదా! కంచెరయే చేను మేసినచో యిక దిక్కేమున్నది? రాజేయధర్మ మునకు తిలోదకము లిచ్చిన ఏక సుందరగ్రంథమునందు నాయుత శక్యము గునా! ఇటువంటి యుధర్మముల నడుమను కొందఱు ఆ కాలములలో ఈలాటి క్రూరవిధానములతో ఏవి నిషేధింపబడి యుండవచ్చునని నాయుద్దేశ్యము. కాని కొన్ని జాతులందు మాత్రమిది పారంపర్యముగా వచ్చుచునే యున్నటుల గొల్ల బోయీ మొదలగు తెగలందు ప్రత్యక్షముగా నేటికిని కాన్పిం చుచున్నది. కాని మనమిప్పుడు సనాతనకాలమందుండి ఆచ రణయందుండి స్వార్థపరులను యనివార్యకారణములచే నిషేధిం పబడి రూపుమాసిన సనాతన ధర్మమునే పునరుద్ధరింపవలసి యున్నది. కాబట్టి మనము చేయబోవుపని శాస్త్రవిరుద్ధము గాదు. మనుపూర్వీకులు వసిష్ఠ పరాశరులు, యాజ్ఞవల్క్యాదు మొదలగు పెద్దలు శాస్త్రధర్మముల ప్రపంచమునకు బోధించి ఆదర్శప్రాయులైనారు. వారు ... వారివైన మార్గము వారు చేసినంత పనిని ... మనము, ఆరోగ్యసాధన ధర్మముపై ... ఈ ముక్తము మనము గర్భవాసమునబట్టిన ఏది ఈలయందే దయమాపలేకపో యిన, ఇంకెవరియందు చూపగలము? మనము మన తెలివితే టలు, ధైర్యసాహసములు, సంఘాభివృద్ధికి వినియోగించిన దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడినవారమగుదుము. సంఘాభివృద్ధియే దేశా భివృద్ధి దేశాభివృద్ధియే సంఘాభివృద్ధి. "సంఘేశక్తిః కలౌయుగే" సంఘబలముండిన మనము చేయజాలని పని యేదియును లేదుగాన, ప్రథమమున సర్వశక్తులు సంఘాభివృద్ధికి వినియో గింపవలయును. స్త్రీపునర్వివాహము విషయమై ఇదివరకే కొందరు మహాపురుషులు విశేషకృషి ఫలితముగా దేశమునం దంతటను సంఘములు సమాజములు, అనాథశరణాలయము లు స్థాపింపబడి పని చాలా ముమ్మరముగా జరుగుచున్నది. కాని ఇచ్చట మన సాంప్రదాయములయందు సంఘము లేమియు లేవు. అధికారిణి పరిపాలనము మొదలైనవి జిల్లా ఎల్లను కలిసిన సిద్ధాంత ఫలితముగా, మాపు నేసిన సనాతనధర్మ ప్రచారార్థ ము త్యాగశీలుడును దేశహితాభిలాషియును, దయార్ద్రహృ దయుడును, అనాథ బాలవితంతు సంక్షోపశమన సాహస ధైర్యసాహస విక్రముడును అగు శ్రీ యీటుకూరి లక్ష్మీనారా యణ పంతులుగారి హృదయమందు ప్రబోధమొనర్చి వారిని కర్మక్షేత్రమున సర్వస్వము నాహుతి చేయుమని తెలివిచ్చినా రు. తదాదిగా, సనాతన వైదిక ధర్మప్రచార మండలి యను నొకసభను స్థాపించి మహాదురాచారపిశాచావేశిత అవివేక బ్రా హ్మణ ప్రముఖుల కారుకూతలకు బెదరక, స్థిరచిత్తము తో దీక్షవహించి లేక పనిచేసి యీమండలిద్వారా యీజమాన్య మున, ఇదివరకుపూర్వమే రెండు వివాహములు చేసియున్నా రు వారు చేయుచున్న కార్యము చాల భారమైనది ఒక్కరివల నగు పనికాదు. ప్రజల హృదయములలో చాలకాలమునుం డి నాటియుండి, వేళ్ళు పాతుకొని పాతుకొని బలిష్ఠమైన దురా చార మహావృక్షమును పెకిలివేయగలెనంటే, ముందు వారియం దుండిన యజ్ఞానాంధకారమును ప్రచారభాస్కర మయూఖ జాలముచే పటాపంచలు చేయవలెను కాన, యీ ప్రచారము నకై ఉత్సాహవంతులును, విద్యావంతులును యగు యువకులు కావలసియున్నారు. ఈప్రచారకుల రాకపోకలకు, కండీషను లకు, చాలాధనము కావలసియున్నది. ఈ ఖర్చుల, సర్దుబాటు సంఘములుగానిబోటి సాహాయ్యకులైరు ... వారికి రక్షణము కొ రకు అభిమానులును ఉదారహృదయులునగు పెద్దలు, సభ్యులుగా చేరియు, విరాళములొసంగియు, ప్రోత్సహపఱచి గణనీయ సహా యము చేయుటకు, తగు సహాయము చేయుట మీకు ధర్మము మా ప్రార్థించుచున్నాము. ఇకనుమాలమున వీరు, అనాథ బాలవితంతు సంక్షోభశమనము దేశహితము, సంఘాభివృద్ధియు చేసినవారగుదురు. భగవానుడు, యీ ప్రచారకులకు జీవితాన ములను నొసంగి బాలవితంతు క్షేమాభివృద్ధిని గోరు బుద్ధి వీరి కొసంగి రక్షించుగాక!

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

యం. యస్. యం. రైల్వే సమ్మె ముగియుట

అక్టోబరు ౨౪వ తేదినాడు పెరంబూరు వర్కుషాపులలో యం. యస్. యం రైల్వే పనివారు రైల్వే అధికారులమీద అసంతృప్తి నొంది సమ్మె కట్టిరి. ఆర్థికమాంద్యకారణముచే అన్నిచోట్ల పనిచేయువారలను తగ్గించుట యేర్పడగా, యం. యస్. యం. రైల్వే ఏజంటుగారును పెరంబూరు వర్కుషాపులలో పనిచేయువాండ్లను ౫౦౦ మందిని పోయినసంవత్సరము తీసివేసియుండిరి. పనివాండ్ర యూనియనువారు ఆ మందిని తీసివేయ వలసినది లేదని ఏజెంటుగారికి చెప్పి వారిని పనిలో చేర్చుకొనుటకు ప్రార్థించిరి. ఏజంటుగారు సమ్మతింపనందున సమ్మె మొదలాయెను.

పెరంబూరులో మొదలుపెట్టిన సమ్మె చేసిన వారిమీదల తమ సేమను చెల్లుటకై అరక్కోణం హుబ్లీలలో పనివాండ్రుకూడ సమ్మెచేయసాగిరి. బెజవాడ మొదలగు చోట్లనుండి పనివాండ్రయూనియను యొక్క శాఖలు సమ్మెచేయువారలకు ధనసహాయము చేయుచుండెను. మదరాసు మొదలగు చోట్లలోని ధనవంతులగు ప్రజలును తిండివస్తువులు డబ్బు మొదలగువానితో సమ్మెవారికి సహాయము చేయుచుండిరి.

ఇట్లు పలుకాలమైన రైల్వే ఏజంటుగారు సమాధానమునకు రాకపోవుట యూనియనువారు యం. యస్. యం. రైల్వే పనివాండ్రంతటను సమ్మెకట్టుటకు నిశ్చయించిరి. ఈసమ్మె డిసెంబరు ౨౦వ తేది ప్రారంభము కావలసియుండెను.

అయినను మదరాసునగరమందుండు కొందరు ప్రసిద్ధులు రైల్వే అధికారులకును రైల్వే యూనియనువారికిని రాజీకుదురుటను పూనుకొనిరి. ఈ ప్రయత్నములు జరిగెను. తుదకు ఈ శ్రమచే డిసెంబరు ౨౦వ తేదినాడు రాజీకుదిరెను. రైల్వే ఏజంటుగారును పనివాండ్ర తరఫున జమ్నదాసు మెహతా, వి. వి. గిరిగారును సమ్మతించిన షరతులను పౌరసంఘమువారు పనివాండ్రయూనియనువారికి పంపి రాజీకి ఒప్పుకొని సమ్మె నాపవలసినదని కోరిరి.

రాజీ షరత్తు లీదిగువ సూచింపబడియున్నవి.—

౧. పనివాండ్రసంఖ్య అవసరముగా నున్నదా లేదాయను విషయము నిర్ణయించు హక్కు రైల్వే అధికారులకేయుండును. అనవసరమగు పనివాండ్రను మాత్రమే అర్హతను లెక్కింపబడుదురని రైల్వే ఏజంటుగారు వాగ్దానమిచ్చిరి.

౨. కడచిన సంవత్సరము తీసివేసిన పనివాండ్రను వెయిటింగులిస్టులో చేర్చబడుదురు. ఖాళీలేర్పడినప్పుడు తగిన వెయిటింగులిస్టు పనివాండ్రు ముందుగా గ్రహింపబడుదురు.

౩. సమ్మెదినములకు జీతమివ్వబడదు. కాని ప్రావిడెంట్ఫండు మొదలగు యితర సౌకర్యములకే చిక్కు లుండవు.

౪. ఉద్యోగమునుండి తీసివేసినట్లు ఉత్తరువు యిచ్చినవారి విషయము హోంబోర్డుకు తెలుపబడును. ఈలోగా వారు సమ్మెందుచేయబడియుందురు. వీరిని ఉద్యోగమునుండి తీసివేయక వారి కెతర మైన శిక్షవిధింపవలెనని పౌరసంఘమువారు చేయు శిఫారసు హోంబోర్డునకు పంపబడును.

సమ్మె కట్టినవారు ౧౯౩౦ జనవరి ౧వ తేది లోపల పనిలో చేరవలెను.

జమ్నదాసు మెహతాగారును వి. వి. గిరిగారును సమ్మెవారలకు ఒప్పుకొని సమ్మెవారాలింపవలెనని యూనియనువారిని కోరుచు క్రింది విషయములను ప్రకటించిరి.

కార్మికులు కోరిన ముఖ్యవిషయములను కొంతవరకు అంగీకరించినను వారు అవలంబించిన విధానము సరసముగా నుండలేదని వీరు యోచించిరి. ఇందుకు కొన్ని యుదాహరణము లిచ్చిరి.

౧. వర్కుషాపులలో ఖాళీలవిషయము నిర్ణయము గావించునప్పుడు పనిని పట్టి ఖాళీలసంఖ్య నిర్ణయింపవలెనను మాటను రాజీషరతులలో చేర్చవలెనని పనివాండ్రపక్షమున వీరు కోరిరి. ఏజంటు అందుకొప్పుకొనక ఆమాటను పౌరసంఘము వారి విసర్జనలేఖలో చేర్చెను.

౨. .... పనిసమయములు పెంచబడవలెనని స్పష్టము ఏజంటు చెప్పవలెనని వీరు కోరిరి. దీనికి ఏజంటు సమ్మతింపక ఆమాటనుకూడ పౌరసంఘమువారి లేఖలో చేర్చెను. పనినుండి డిస్మిసు చేసినవారి విషయము హోంబోర్డుకు తెలుపకనే ఏజెంటుగారే సస్పెన్షను ఉత్తరువును రద్దుచేసిన బాగుండెడిది.

అవసరపు పనివాండ్రవిషయమున అవసరమైన సంఖ్యను నిర్ణయించు హక్కు పూర్తిగా కంపెనీ వారికుండుట కార్మికులహక్కుకు లోటుగలిగించుచున్నది. అయినను "సాంప్రదాయబద్ధమగు విధమున రైల్వే అధికారులతో పనివాండ్రు అధిక సంఖ్య విషయమై రాయబారము సల్పు హక్కుకు ఈషరతువల్లఎట్టిమినహాయింపుకలుగదు" అని పౌరసంఘమువారి లేఖలో వ్రాయబడెను.

రైల్వేఅధికారులు విసుగు చూపించి పరోక్షముగ పనివాండ్రకోరికల దీర్చుటకు సమ్మతించుట సరసముగా లేదు. అందువల్ల షరతులను ఆచరణలోనికి దెచ్చునప్పు న్యాయము వచ్చునాయని సందేహమున క్షవకాశమున్నది. అయినను పౌరసంఘము వారిలేఖ రాజీషరతులతో చేర్చి చదువవలసినదిగా వారు కోరుటవల్ల సమాధానము ఒప్పుకొనబడె.

ఈప్రకటనను షరతులను విచారించి పనివాండ్రయూనియనువారు డిసెంబరు ౨౩వ తేదినాడు సమ్మెముగింపవలయునని ఒక్క తీర్మానించిరి.

స్వరాజ్యాందోళన పరిస్థితులు

బాబుగేను వర్ధంతోత్సవముల సందర్భమున బొంబాయిలో అరెస్టు చేయబడిన బొంబాయి మునిసిపల్ కార్పొరేషను సభ్యులు ౧౧ మందిని ప్రధాన ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు విచారించి సాక్ష్యము చాలదని వదలిపెట్టిరి. అయినను సి. ఐ. డి వారు వారినందరిని వెంటనే స్పెషలుపవర్సు ఆర్డినెన్సు క్రింద అరెస్టు చేసిరి.

పూర్వ బెంగాలునందు పన్నుల నిరాకరింపజేయుటకు ఉద్యమించుటచే సంవత్సరము శిక్ష ననుభవించిన పాలిశేషుల హరిగ్నారు డిశంబరు ౨౨ వ తేది విడుదల చేయబడిరి. అయినను జైలువాకిటనే బెంగాలు క్రిమినలు లా అమెండుమెంటు చట్టము ననుసరించి అరెస్టు చేయబడిరి.

కాంగ్రెసువారి యాజమాన్యమున జరిగిన బహిరంగ సభలో ఉపన్యసించినందులకు బాబు మోహనలాలు సక్సేన గారికి ౬ నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడెను

మదరాసు నివాసియగు శ్రీపాద శంకరవర్మ గారు స్వదేశీ వ్యాపారమునకై బొంబాయివచ్చిరి డిశంబరు ౨౨ వ తేది ఉదయము పోలీసులు వారి వసతి కేగి పోలీసు ఆఫీసుకు తీసికొనిపోయి సాయంత్రము ౪ గంటల వరకు నిర్బంధమందుంచిరి. ౨౩ వ తేది రాత్రి ౧౨ గంటలలోగా బొంబాయి వదలిపోవలెననియు వ్రాతమూలకముగ పోలీసుకమీషనరుగారి ఉత్తరువులేక తిరిగి రాకూడదనియు శంకరవర్మ గారు ఆజ్ఞాపింపబడిరి.

డిశంబరు ౧౫ వ తేదినాడు వంగరాష్ట్రము నందలి కారాగృహములనుండి ౨౦ మంది రాజకీయ ఖైదీలు అండమానుదీవులకు పంపబడిరని తెలియుచున్నది

చిట్టగాంగు ఆయుధాగారమందు దొమ్మి జరిగిన సందర్భమున శీతారాం విశ్వాసు గారిని పట్టియిచ్చువారికి గాని, వారిని అరెస్టు చేయుటకు తగు జాడలను తెల్పువారికి గాని వేయి రూపాయిలు బహుమాన మివ్వబడునని ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించియుండిరి. డిశంబరు ౨౧ వ తేదినాడు బర్మా పోలీసు వారు శీతారామ విశ్వాసుగారిని అరెస్టు చేసిరని వార్త వచ్చెను.

కేరళరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యదర్శియగు టి. యన్. రామున్ మీనను గారికి ౧ సంవత్సరం కఠినశిక్షయు మరి ౧౧ మందికి మూడేసి నెలల కఠినశిక్షయు విధింపబడినది.

భగత్‌సింగు కుట్రకేసు ముద్దాయిలను అండమాను దీవులకు పంపకూడదని యుపన్యసించినందున విద్యార్థి సంఘాధ్యక్షులగు ఆత్మప్రకాశ గారినుండి లాహోరు ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారు రు ౫౦౦౦ ల జామీనుకోరిరి. జామీను చెల్లించనిచో ౧ సంవత్సరము జైలులో నుంచబడును.

డిశంబరు ౨౨ వ తేదీనాడు ఢిల్లీలో విదేశవస్త్ర దుకాణముల పికెటింగు చేసినందున స్పెషల్ పవర్సు ఆర్డినెన్సు ననుసరించి ఇద్దరు కాంగ్రెసు వాలంటీర్లు అరెస్టు చేయబడిరి.

లక్నో రాష్ట్రమునకు డిక్టేటరగు లాల్ సాజీవ గారికి ౬ నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

డిశంబరు ౧౭ వ తేదీ సాయంకాలము ఆలెప్పిలో ఊర్మిళాదేవియు కొండా వెంకటప్పయ్యయు బహిరంగ సభలో అస్పృశ్యతా నివారణమును గూర్చి యుపన్యసించిన తరువాత రెడ్డివర్గమువారికి చేరిన వెంకటాచలపతి దేవాలయము లోనికి హరిజనులను రానిచ్చిరి

దేవాలయ ప్రవేశపు బిల్లులు

జనవరి ౧౫ లోగా కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయము నీయజాలమనుట

ప్రభుత్వ ప్రకటన

మద్రాసు: డిశంబరు, ౨౩—

ప్రభుత్వమువారు యీక్రింది ప్రకటనను గావించినారు. "మదరాసు గవర్నమెంటువారు ఇండియా గవర్నమెంటువారికి పంపిన డాక్టరు సుబ్బరాయన్ నారాయణ నంబియార్ల గార్ల (దేవాలయ ప్రవేశపు) బి[illegible]చి ఆ సదరుబిల్లులు కొన్ని ముఖ్య[illegible] లేవదీయుచున్నవనియు వాటి విషయమై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల నడిగి కనుకొనవలసి యుండుననియు యిండియా ప్రభుత్వమువారు బదులిచ్చినారు.

ఈ బిల్లుల యుద్దేశ్యములవంటి యుద్దేశ్యము లేగల మరియొక బిల్లును భారత శాసనసభలో చర్చించుట కనుమతిగోరినారు. ఈ విషయమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు బాగుగా నాలోచించి తమ యభిప్రాయమును దెల్పుటకు కోరబడినవి. కావున జనవరి మధ్యలోగా ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము నిర్ణయమునకు రాజాలదు.

(అ. ప్రె)

మరికొన్ని గ్రామములపై

జరిమానాలు

౧౨ గ్రామములు రు ౧౫౩౦ లను చెల్లింపవలెను

కలకత్తా: డిశంబరు, ౨౩—

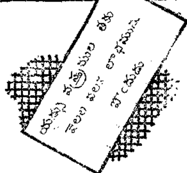
నేడు అసామాన్యమైన ప్రకటన గెజెటునందు ఒకటియున్నది. దాని ప్రకారము మిడ్నపూరు జిల్లాలోని కాన్తైయ్ పోలీసు ఠాణా అధికారము లోనుండు ౭ పల్లెలపై ౧౦౦౦ రూపాయలను రామనగరు పోలీసు ఠాణా అధికారమునకు లోబడియుండు ౫ పల్లెలపై రూ ౫౩౦ లను స్పెషలు పవర్సు ఆర్డినెన్సును బట్టి విధింపబడినది.

ఒ కో ట్ల రూ పా య యు

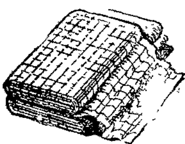

యుడ్సువస్త్రముల అంగడి వద్ద

ఎక్కువసరకులను కొనును

యుడ్సువస్త్రముల అంగడి
డిశెంబరు ౨౯, ౩౦, ౩౧ తేదులలో
మూయబడును.

షర్టు గుడ్డలు

క్రొత్త రకములలో అందమైన సరకు. నీకెటువంటిది కావలెనన్న అటువంటిది దొరకును గజమునకు అ. ౩ పై. నుండి. ఇటువంటి వెల మరియెక్కడ దొరకదు

చీరె గుడ్డలు

పట్టువలె కనబడునట్లు చేయబడిన వాయిలు క్రొత్త వి యుటక్షరముకవియున్నైన చిత్రములు తీర్చియున్నది. గజమునకు అ. ౯ పై. మొదలుకొని గలవు. ఇంకనూ ఇట్టి పాటి రంగులను ఆకారములుగల్గి అనేకములైన అలంకారవస్తువులు ఇంతకంటె తక్కువధరకు ఇక్కడ దొరకగలవు.

తువాలలు

రమ్యమైనరంగులు టర్కిషు టవలింగ్. గజమునకు రూ ౧-౬-౬ మొదలుకొని గలవు. చెనిల్లి అంచులుగల తువాలునకు ౨-౭-౬ తెల్లహాకబ్యాక్ టవలులుడజను ౧౩-౧-౬.

యుడ్సువస్త్రములఅంగడివద్ద నీవుఖర్చుచేయు ప్రతియొక రూపాయకు నీకు ఎక్కువ దొరకును: రకములలో ఎక్కువ, గుణములలో ఎక్కువ, మరియు ధరలు చాలా తక్కువగనుక, గుడ్డలుకూడా ఎక్కువ. ఇట్లుచేయు యుడ్సు పద్ధతివల్లనే సాధ్యమగుచున్నది. సరకుయంత్రాలయములనుండి నేరుగా చిల్లరఅంగళ్లకు పంపబడుచున్నది. ఇందువలన మధ్యవ్యవహారము చేయువారి లాభములు తొలగిపోవుచున్నవి. నీవుడబ్బు మిగిలించుకొనగలిగి దాని లాభములను పొందుచున్నావు.

అన్ని యుడ్సువస్త్రములును చాలానాణ్యమైనవి; ఉతుకుటకు సులభమైనవి, చాలాకాలముండును, ఛాయపోదు. యుడ్సువస్త్రములలో నవీనతమమైన రకములను రంగులను యోగములను నీకులభించును—ఇష్టమైనవి మరియెచ్చటను దొరకవు. మేమిచ్చు అద్భుతమైన విలువగల సరకులను నీవుస్వంతముగా చూడుము: పట్టువలె కనబడునట్లు తీర్చియున్న నాణ్యమైన కోటుగుడ్డలు గజము ఒకటింటికిని అకాలంతతక్కువవెలలకు దొరుకును, అనేక డిజైనులషర్టుగుడ్డలు గజము ఒకటింటికి ౯ అ. ౩ పై. లనుండిదొరకును, అందముగా ముద్రింపబడిన వాయిలు గజము ఒకటింటికి ౭ అ, ౯ పై. లు మొదలుకొని దొరకును.

యుడ్సువస్త్రములను కొన్నందువలన నీవు సరికొంతమితవ్యయముగా కొనగలుగుదువు—నీకు కావలసిన గుడ్డలను మరికొన్నింటిని, కొన్ని చేతిరుమాలులను, టీగుడ్డను కొనగలుదువు. అయినను నీకు కావలసిన వస్తువులకంతయు నీవు మొదటయూహించిన డబ్బుకంటె ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టవు.

(ఇచ్చియుండు ధరలు హాలీసిక్కా)

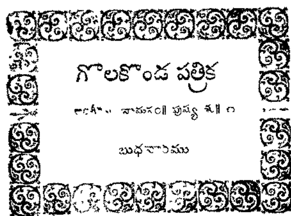
{ యుడ్సువస్త్రముల అంగడి శనివారముతప్ప ప్రతిరోజున్ను తెరచియుండును. }

మధ్యాహ్నపు టీగుడ్డలు అతిరమ్యమైనఅల్లిక పట్టెలంచులుగలవి. ఒక్కొక్కటి రూ ౧-౧-౩ నుండి మాత్రమే. వాటితో తుల్యతూగు చేతిగుడ్డలు డజనుకి రూ ౨-౪-౦

EDSU Fabrics

యుడ్సువస్త్రములు అల్లాఉద్దీను బిల్డింగ్, పత్థరుగట్టి, హైదరాబాద్.

నిజాంరాష్ట్ర విద్యా సౌకర్యముల స్థితి

—

ఇప్పుడు ఇండియాలో అన్ని చోట్లను జ్ఞానము మాతృభాషయందే నేర్పవలయుననెడి సిద్ధాంతము ప్రాముఖ్యము బడసినది. విద్య మాతృభాషయందు నేర్పుటకు సౌకర్యము లుండునట్లు రాష్ట్రములనుకూడ భాషనుబట్టి విభజింపవలయునని బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలు గోరుచున్నారు. కన్నడిభాష మాట్లాడువారు తమకు ప్రత్యేకరాష్ట్రము నేర్పడవలెననియు మహమ్మదీయులు ఎక్కువగానుండు సింధురాష్ట్రము ప్రత్యేకింపబడవలయునని యచటి మహమ్మదీయులును, ఈ ప్రథమ మాట్లాడువారు ఎక్కువగా నుండుభాగము ఆంధ్రరాష్ట్రముగ ప్రత్యేకింపబడవలెనని ఆంధ్రులును, బెంగాలీభాష మాట్లాడువారందరు బెంగాలు రాష్ట్రమందే చేరవలయునని బెంగాలీవారును కోరుచున్నారు. ఈ మధ్యనే అర్కాటు సంస్థానమునందలి మహమ్మదీయులు తమకు ప్రత్యేకముగ ఉర్దూభాషలో బోధచేయు సౌకర్యము లుండవలెనని కోరగా అర్కాటు సంస్థానాధీశులు అందుకనుకూలముగు నేర్పాట్లను జేయుటకు సమ్మతించిరి. మదరాసు రాష్ట్రములో హైస్కూలు విద్య పూర్తియైనదని వాటి జరుగు యస్. యస్. యల్. సి. పరీక్షయందు విద్యార్థులు ప్రశ్నలకు తమ తమ మాతృభాషలలోనే ఉత్తరమీయ వచ్చుననెడి యేర్పాటుగూడ గావింపబడెను. కాశీహిందూ విశ్వవిద్యాలయమందు యింకముందుకట కాలేజీలోగూడ విద్యను మాతృభాషా మూలముగా నేర్పుయేర్పాటులు చేయబడినవి.

ఈ ప్రయత్నములను కోరికలనుబట్టి తేలునదేమి? ఇతర భాషమూలముగా జ్ఞానమును సుళువుగాను శ్వరగాను గ్రహించుట సాధ్యముకాదు. తెలుగు మూలముగా మహమ్మదీయులు సులభముగా జ్ఞానమును సంపాదించి వృద్ధిపొందగలుగువారు కనుక ఉర్దూలో చదువునేర్పు ప్రత్యేకమైన యేర్పాటు లుండవలెనని కోరినే కోరను పరభాషా మూలమున విద్యను సులభముగా సంపాదింపగలుగుదుమని అందరికీ అనుభవమూలమైన నమ్మకముండునా? ఇంగ్లీషుభాష ద్వారాగానే అంతయు జ్ఞానమును సంపాదింప గోరుదురు; ఎందుచేతనన ఇంగ్లీషు నేర్చుకొనుట సులభమై జ్ఞానమూలముగా జ్ఞానవంతులగుట సుళువైనచో ఇంగ్లీషు యిప్పుడు ప్రపంచమందు ఎక్కువభాగమును ఆక్రమించి యున్నందువలన ప్రపంచమంతయు ఇంగ్లీషు దేశమునందలి సులభముగ యని యా ఆశతో అందరు ఇంగ్లీషును ముఖ్యముగా ... తమ సొంతభాషలో తమకు విద్యకావలెనని అందరు కోరుటచే పరభాషలో చదువు నేర్చుకొనుట యెంతికష్టమో స్పష్టమగుచున్నది.

స. ఘ. వ. నిజాంగారి సంస్థానమందు సుమారు నూటికి ౧౦ మందికి ఉర్దూ మాతృభాష కాదు. సర్కారువారి పాఠశాలలలో ఉర్దూభాష ద్వారానే విద్యగఱపు యేర్పాటులున్నవి. ఇతర భాషద్వారా విద్యనేర్పు యేర్పాటులు లేవు. నిజాం రాష్ట్రమందు ముఖ్యమైన మాతృభాషలు మూడుగలవు. అందులో మొట్టమొదటిది తెలుగు, రెండవది మహారాష్ట్రము, మూడవది కన్నడము. ఆయాభాషలవారికి ఆయాభాషలలో విద్య నేర్పు ఏర్పాటులుండిన ఎంతసులభముగానో విద్య యీరాష్ట్రమున చక్కని వ్యాప్తిగాంచును. ఇప్పటిట్లుగాక సర్కారువారు పాఠశాలల బెట్టించిన విద్య తగినంతగా వ్యాపించుటకు కొన్ని ఆటంకములు గల్గుచున్నవి. దీనికి ముఖ్యకారణము మాతృభాషయందు విద్య లేకపోవుటయే. తెలంగానా జిల్లాలలోనుండు తెలుగు పల్లెలవారు తమపిల్లలకు తెలుగు లెక్కలు వేయగలిగి తెలుగు పత్రమును అర్థముచేసికొని వ్రాయగల్గిన మాత్రము చాలునని సర్కారువారి పాఠశాలలపై యెక్కువ యాదరమును జూపలేకున్నారు. సర్కారువారీ యనాదరమును మాన్పుటకై కాబోలు పాఠశాలల గష్తీ అనుదానిని ఒకదానిని యేర్పరచినారు. దీనిప్రకారము అయిదారుకు లకంటె మించిన బాలురు చదువ కొన్ని పాఠశాల లుండకూడదు. ఇట్టి గష్తీని యేర్పాటుచేసినందులకు తెలంగానా పల్లెలవారు నేమికు చిక్కులు గలిగినట్లు భావించుచున్నారే గాని సంతోషించుట లేదు. దీనినిబట్టి వారికి తమ తెలుగు భాషలో తమపిల్లలు విద్య నేర్చుకొనవలెనను కోరిక యెంత దృఢముగ నున్నదో గమనింపవచ్చును. ఈకోరిక యెంతమాత్రము చెడుదిగాదు జ్ఞానార్జనకు సులభోపాయ ముండవలెననియే అది సూచించుచున్నది.

మేమిదివరకు ౧౩౩౫ ఫసలినాటి నుండియే యీ ఫాస్ట్ పాఠశాలల గష్తీ విషయమై ఆక్షేపించుచుంటిమి. కాని దేశ దురదృష్టమున నీగష్తీ యట్లే నిలబడియున్నది. నేటి వార్తలలో సహితమీగష్తీ ననుసరించి గ్రామములందు నెల్లడియగుట కానవచ్చుచున్నది.

మాతృభాషా విషయములో ముసల్మానుల కును నుండి చిక్కులు గలవు. మన రాష్ట్రములో చాలమంది ముసల్మానులకు (పింజారి వంటి వారికి కాక అల్ప యత్నము) ఉర్దూమాతృభాషగానున్నది. అదేవిధముగ బెంగాలు ముసల్మానుల మాతృభాష బెంగాలీ. మనవారికి ఉర్దూపైన నెంత యభిమానమో బెంగాలీ ముసల్మానులకు బెంగాలీపై నంత అభిమానము. మొన్న కొందరు ముసల్మాను ఉత్సుకులు బెంగాలీ ముసల్మానులకు ఉర్దూ మాతృభాష చేయవలెనని త్రిప్పవలెనా అచ్చటి తెలివిగల నాయకులు "మనకు ఉర్దూ మనభాష కాదు, మాతృభాష బెంగాలీయే మనకు గృహాలతో నచ్చిన భాష నెట్లు మనమూ మరువగా? ... మాటిచిపోయిన చెడిపోదుము" అని బోధించినారు. కావున మనరాష్ట్రములో సంస్థానాము లెవరైన నుండిన వారికి తెలుగుట యేమనగా ఉర్దూ ముసల్మానులందఱి మాతృభాష కాదు. హిందూ దేశమందలి ముసల్మానులలో నగముకన్న హెచ్చు భాగము ఉర్దూ మాట్లాడరు. ఎట్లన బెంగాలులో ౧ కోటి ముసల్మానులు మద్రాసులో లబ్బేలు, పింజారులు, బొంబాయిలోని కచ్చిమేయిమనులు, హీలేమెయిమనులు, మలబారు "మాపిల్లలు" సింధులోని సింధీ ముసల్మానులు, బోరాలు, హైదరాబాదులో "నౌముస్లిములు" అరబ్బులు, రోహిలాలు, పఠానులు, తుర్కీలు, యీరానీలు మున్నగు నీ శాఖలన్నియు నానా దేశ విదేశ భాషలమాట్లాడుచున్నారు. కావున ఉర్దూభాషకే మన ఉస్మానివీరములో ప్రాధాన్య మిచ్చుటచే దేశభాషలందు బోధించుట యని యర్థము కానేరదు.

కొందరుత్సాహులు ఉర్దూనుగాని హిందీనిగాని (ఈరెంటికిని తూర్పు పడమర అంతరాయమున్నది లెండి. ఆచర్యవేస్తు) భారతీయులందరి మాతృభాషగా జేయగోరు చుందురు. ఇట్టివారు "బేవఖూపుల జన్నతు" (Fool's Paradise) లోనుండువారుఢిల్లీసామ్రాజ్య కాలములోనుండి ఫార్సీ పాదుషాల అధికారబలమున్నంత కాలమే రాజకీయ భాషగానుండెను. అధికారము పోయిననాడు పార్సీయు కుంటుచు తన జన్మస్థానమును పర్షియాకు దయచేసెను. ఇప్పుడుమన దేశములో నీ పార్సీ అజాయబ్ ఖానాయందు వస్తువులవంటిది.

౨౦౦ ఏండ్లుగా ఇంగ్లీషువారు రాజ్యము చేసినను మన దేశములో నింగ్లీషు జనుల మాతృభాషకాలేదు. కొందరు యూరేషియనులు మాత్రము తమ వారసత్వపు హక్కుగా దానిని స్వీకరించినారు ఇంతే. ఇక మాతృభాష యగుమాట కల్ల. మరి ఇంగ్లీషు తెలిసినవారును వేయింటిలో నొకరును కంటబడ్తుదికొని చేత గ్రామసుషైటుపట్ట దేశమందలి మూలమూలలు వెదకినను కానరారు. స్వరాజ్యము లభించిన తర్వాత దీనిగతియు పార్సీకిపట్టిన గతి కావచ్చును.

మొత్తముపై మేముచెప్పబోయిన దేమనీ దౌర్భాగ్య భారతదేశమందే పరభాషలందు బాలబాలికలకు విద్యచెప్పు ప్లేగుజాడ్యము నెలకొని పోయినది. ఇంగ్లీషయందు జాడ్యము సామాన్యౌషధములచే నివార్యలెనముకాదు. అట్టిచో మన ప్రభుత్వము వారైనను దేశభాషలకు ప్రాముఖ్యమీయక పోయి రేయని దుఃఖించుచున్నాము. ఎప్పుడు ఉర్దూ మనరాష్ట్రము ౧౩ కోట్లమందికి మాతృభాషగా నేమి కాదుకదా, యిట్టిపరిస్థితులలోనీ యొక్క శతాబ్దానంతరముకాదుకదా, కలియుగాంతమునకైననుకానేరదో, అప్పుడు దేశభాషలగు తెనుగు మరాటీ కర్ణాటకములకుగూడ వాని కర్హస్థాన మొసంగుట భావ్యము.

మరియు మన న్యాయస్థానములో కూడ ఉదాసీనభావ ...నిపేరు గాంచిన నవాబుమీర్ యూసుఫజంగు బహద్దరు గారివిద్యమానములోకూడ బ్రిటిషు ఇండియాలో నిప్పట్లుజిల్లా దావా, జవాబు దావా, సమస్త సాక్ష్యములు వగైరాలు ఆయా జిల్లాల భాషలలో నేర్పాటుచేయకుండిన నికముందు మా కాశ యెట్లుండునో ఈ న్యాయస్థానములందలి భాషావిషయమై వేరొకచూరి మేము ప్రత్యేకముగా యనవి చేసుకొందుము.

హరిజనదినోత్సవము

డిశంబరు ౧౮ వ తేది

ఈరోజున దేశమంతటను గాంధిమహాత్ముని కోరిక ప్రకారము అస్పృశ్యతానివారణ దినోత్సవము జరుపబడెను.

కలకత్తాలో సవర్ణులు హరిజనులయిండ్లకుబోయి వారితోపాటు పానకమును మిఠాయిని భుజించిరి. సాయంకాలము భజనలుచేయుచు అందరు ఊరేగిరి. పురమందిరమున పెద్దసభజరిగెను. అస్పృశ్యతను నిర్మూలింపవలెననియు జామరిను గారు గురువయ్యూరు దేవాలయములోనికి హరిజనులను రానీయవలెననియు సభవారందరు ఒక్కటిగా తీర్మానించిరి.

కాశీనగరమునుకూడ భజనలు ఊరేగింపులు జరిగిన తర్వాత సాయంత్రము పెద్దసభజరిగెను. సనాతనులుగూడ ఊరేగింపులు సభలుజరిపి తమయభిప్రాయములను తెల్పిరి.

ఢిల్లీలో సవర్ణులు హరిజనులతో కలిసి మెలిసి వింగి పూజా భోజనముచేసిరి. సాయంకాలము జరిగిన పెద్దసభలో అంటరాని తనమును రూపుమాపవలెనని తీర్మానించిరి.

కరాచీలో ఊరేగింపులు జరిపిరి హరిజనోద్ధరణమునకై చందాలను వసూలుచేసిరి. బహిరంగసభలో గురువయ్యూరు దేవాలయములోనికి హరిజనప్రవేశమును కోరిరి.

కల్లికోటలో స్వామి ధర్మానందగారి యధ్యక్షత్వమున జరిగిన సభలో సర్ లాలూభాయి శ్యామలదాసుగారు ఉపనిషత్తులు గీతపురాణములు మున్నగునాటిలో హరిజనులను బహిష్కరింపవలెనని లేదనియు ప్రజాభిప్రాయమును దేశమందంతటను గ్రహింపవలెననియు ఉపన్యసించిరి.

బందపురములో పిల్లలకు యువకులకు పందెములు జరుపబడెను బహుమతులు గెల్చినవారికీయబడెను. మధ్యాహ్నము హరిజనుల వీధులలో భజనలుచేసిరి సవర్ణులు మాలమాదిగ గూడెములకువెళ్లి శౌచబోధచేసిరి. సాయంత్రము స్త్రీలకొకసభయు కాలేజివిద్యార్థులకొకసభయు సామాన్యప్రజలందరికొక సభయుజరిగెను. అన్నింటిలో గురువయ్యూరుదేవళములోనికి అన్నిగోపురములలోను హరిజనులను రానీయవలెనను తీర్మానమే ఏకగ్రీవముగా నామోదింపబడెను. రాత్రికి పెద్ద హరిజన దీపములతో నగరమందు భజనచేసిరి అస్పృశ్యోద్యమవారలు బీదలకు అన్నదానము చేసిరి.

నరసరావుపేటలో ఉదయము భజనలుజరిగెను. సాయంత్రము మహాసభలో హరిజనులను గురువయ్యూరుదేవాలయములోనికి రానీయవలెనని తీర్మానింపబడెను

పెదముద్దాలిలో పురవాసులందరు ఉదయమునకొకచోగూడి సభచేసిరి. దేవాలయములలోనికి, ముఖ్యముగా గురువాయూరుదేవాలయములోనికి హరిజనులను రానీయవలెననియు స్థానికసంస్థలు అంటరానితనమును నిర్మూలింపవలెనియు తీర్మానములు చేయబడెను. సమావేశమునకు హరిజనులు పంచిపెట్టిన ఫలహారములను సవర్ణులు గ్రహించిరి.

పిఠాపురములో మధ్యాహ్నము ౨ గంటలకు హైస్కూలునుండి గొప్పఊరేగింపులో సవర్ణ హరిజనులుకలిసి బ్యాండువాద్యములతో మాలపల్లెకు పోయిరి. మాలపల్లెయు పరిశుభ్రమై అరటిస్తంభములతోను తోరణములతోను యొప్పుచుండెను. సాయంకాలము మైదుగంటలకు ఊరేగింపు హైస్కూలుకు మరలివచ్చెను. వెంటనేజరిగిన పెద్దసభలో అంటరానితనము నిర్మూలింపవలెనని మనసుకరగునట్లు ఉపన్యాసములు ...

పట్టణములో ఉదయము ౯ గంటలకు దర్శనము ... సవర్ణ హరిజనులుకూడి జరిపిరి. పూజానంతరము ఊరేగింపుజరిగెను. సాయంకాలము బహిరంగసభయు, హరిజనగూడెములో స్నానము పరిశుభ్రము చేయుట మొదలైనపనులున్ను జరిగెను.

వెంకటగిరిలో శ్రీ ... జరుపబడెను హరిజనులు సవర్ణులతో కలిసి ఉత్సవమును ... సాయంకాలము జరిగినసభలో ప్రాముఖులు ... హరిజనులు ఎట్లు బాగుపడగలరో అపూర్వ ఫలమెన్నిటిని వివరించెను.

చెన్నపురిలో హైకోర్టునుండి ... సభకెని సుబ్బరాయన రంగయ్యర్గారు దేవాలయప్రవేశ సందర్భమున చేసిన బిల్లుల ...మోదించిరి. ... ప్రభుత్వాలయములలోనికి హరిజనులను రానీయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకె డాక్టరు ముత్తులక్ష్మీరెడ్డి మొదలగు కొందరు స్త్రీలను ఉపసంఘముగా నియమించిరి. గురువాయూర్ప్రజాభిప్రాయము ... హరిజనదేవాలయ ప్రవేశానుకూలమునకు జామరిను గారు గురువాయూరు దేవళములోనికి హరిజనులను రానీయవలెనని ... ఖాదీ ...

నాగపూరు ... భజన ... ఊరేగింపులు ... జరిగెను. అస్పృశ్యతను నిర్మూలింపవలెననియు గురువాయూరు దేవాలయములోనికి హరిజనులను రానీయవలెననియు తీర్మానములు చేయబడెను

శ్రీకాకుళము, చీరాల పల్లెలలో భజనలు బహిరంగసభలు జరిగి గురువయ్యూరు దేవాలయములోనికి హరిజనులను రానీయవలెనని తీర్మానింపబడిన తరువాత అస్పృశ్యతా నివారణ ప్రచారము సల్పుటకు సంఘము ఏర్పరుపబడెను.

బొబ్బిలిలో ఉదయము హరిజన సేవాసంఘమువారు హరిజనుల యిండ్లకుబోయి పరిశుద్ధిని బోధించిరి. పిమ్మట భజనలు జరిగెను. సాయంత్రపుసభలో గురువయ్యూరు దేవాలయములోని హరిజనులను జామరిను గారు రానీయవలెననియు, బొబ్బిలి రాజాగారి యధీనమందున్న ప్రజాసంస్థలన్నింటిలోనికి హరిజనులను ప్రవేశ మీయవలెననియు కోరబడెను.

నరసన్నపేటలో ఉదయము హరిజనులు పూజలుచేసిరి. మధ్యాహ్నము హరిజనులయిండ్లు తనిఖీ చేయబడిన తరువాత

H. E. H. The Nizam's State Railway

మ. ఘ. వ. నిజాం సంస్థానపు రైల్వే

నోటీసు

ఉద్గీరునుండి పూర్లి—వైజ్నాథ్ వరకు పెంచి వికారాబాద్—బీదర్ రైలుమార్గమును ప్రారంభించుట

ఉద్గీరు (నైజాము) నుండి పూర్లి వైజ్నాథ్ వరకు ఉండే స్టేషన్లలో, యింతకుముందే ప్రకటించినట్లు, ౧౯౩౩ జనవరి ౧ వ తేదినాడు స్థానిక వస్తువులను పంపుటయు ౧౯౩౩ ఫిబ్రవరి ౧ వ తేది నాడు ప్రయాణీకులను పూర్తిగా కొనువరకు పంపేవస్తువులను పంపుటయు ప్రారంభింపబడదు. ౧౯౩౩ జనవరి ౧౬ వ తేదినుండి స్థానిక వస్తువులను పంపుటయు, ౧౯౩౩ ఫిబ్రవరి ౧౫ వ తేదినుండి ప్రయాణీకులను పూర్తిగా కొనువరకు పంపేవస్తువులను పంపుటయు ప్రారంభింపబడును.

(ఆజ్ఞ చేత)

చీఫు కమర్షియలు మ్యానేజరుగారి ఆఫీసు, సికింద్రాబాదు (దక్కను), డిశంబరు ౨౩, ౧౯౩౨ } డి. బి. డ్రైవరు, చీఫు కమర్షియలు మ్యానేజరు

సన్‌లైఫు అస్యూరెన్సు కంపెనీ ఆఫు కనడా

ప్రజాసేవ యందలి సాహస కథనము

కనడాలో ౧౮౬౫ లో ఇన్‌కార్పొరేటు అయి ౧౮౭౧ పని ప్రారంభించినది

౧౯౩౧ లోని అభివృద్ధి	...		౬౦ పండ్ల అభివృద్ధి
అమలులోనుండు అస్యూరెన్సులు	...	...	రు. ౮,౩౫,౯౧,౧౫,౨౫
చెల్లింపవలసిన క్రొత్త అస్యూరెన్సులు	...	...	,, ౧,౪౪,౬౪,౦౮,౮౭౭
మొత్తము ఆదాయము	...	...	,, ౫౩,౬౦,౮౮,౯౮౯
మొత్తము వ్యయము	...	...	,, ౩౯,౮౪,౮౫,౪౨౭
పాలసీదార్లకు పేమెంటులాభములు (౧౯౧)	...	...	,, ౨౫,౧౯,౬౪,౯౪
ఈ అస్యూరెన్సు ప్రారంభించినది మొదలు పాలసీదార్లకు పేమెంట్లు లాభములు		...	౧,౬౫,౪౭,౫౨,౬౧౬
అధికము, సంభావ్యత, రిజర్వు	...	...	౫,౭౮,౮౧,౩౬౯
మొత్తము అప్పులు (చెల్లించినకాపిటల్ స్టాకు కలసి ..		...	౧,౬౫,౩౯,౧౧,౬౬౦
స్సెట్సు (౩౧ డిసంబరు ౧౯౩౧)	...	...	౧,౭౧,౧౭౯౩,౦౨౭
...న్ను	...	..	౧,౬౬,౩౭,౨౧,౪౪౨
౩౦౬౦౦జనులుఇం ... మొత్తముచే రక్షింపబడివారి కంత్యము న నియ్యబడును		...	౧౯౨౨—౨౯౧౯౩౧లో పాలిసీదార్లకు డివిడెంటుగా అలాటుచేయబడినవి.

కంపెనీకి బొంబాయి కలకత్తా డక్కా లాహోరు లక్నో మద్రాసు కొలంబో, రంగూనులో ఆఫీసులుగలవు.

అన్ని జిల్లాలలో సమర్థులగు ఏజంట్లు కావలయును

అన్ని వివరములకు:— ఎ. కె. హారప్, చీఫుఏజంటు 2095 స్ట్రీటు సికిందారాబాదు

టెలిగ్రాములు:— (Singhvee) టెలిఫోను నెం. ౨౪

G. Raghunathmull Banker

జి. రఘునాథ్మల్, బ్యాంకర్

హైదరాబాదు— దక్కన్

మిసర్స్ థామస్ కుక్ అండ్ సన్ బ్యాంకర్స్, లిమిటెడ్,

నా ... ...

హైదరాబాదులో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపును.

అన్నివిధములైన వడ్డీవ్యాపారమును,మారకపు వ్యాపారమును చేయును.

బహిరంగసభ జరిగెను. గురువాయూరు దేవళములోనికి హరిజనులకు రానీయవలెననియు సుబ్బరాయను రంగయ్యరుగారి హరిజనులు దేవళములోనికి పోవీలు గల్గునట్లు చట్టము నుచేయు ప్రయత్నములు సంతోషకరములనియు తీర్మానములు చేయబడెను అస్పృశ్యతా నివారణసంఘ మొకటి స్థాపింపబడెను

నందిగామలో భజనలు జరిగెను. పరిశుద్ధి మొదలగు మంచి ఆచారముల గూర్చి సవర్ణులు పంచముల యిండ్లకు పోయి బోధించిరి

కవ్వూరమందు పెద్దసభ జరిగెను. అస్పృశ్యులకు గురువయ్యూరు దేవళములోనికి ప్రవేశమును కోరిన తరువాత అస్పృశ్యతా నివారణ సంఘమును సభవారేర్పరచిరి

తెనాలిలో హరిజన దినోత్సవము మహా విశేషములతో జరిగెను ఇచ్చటి విశేషమేమన బావులు సత్రములు దేవళములు వీటికి హరిజనులు రానీయబడిరి. ఇట్లే ఇక ముందుకూడ రానిచ్చుట కంగీకరించిరి

సిరుత్తని, రేపల్లె, నరసాపురము, కాకినాడలలో గూడనిట్లే భజనలు సపంక్తి భోజనములు గురువయ్యూరు దేవాలయములోనికి హరిజనులు రావచ్చునను తీర్మానములు సవర్ణులచే జరుపబడెను.

తిరుచెంగోడు గాంధి ఆశ్రమమునందు శ్రీమతి కస్తూరీబాయి యధ్యక్షత్వమున హరిజన దినోత్సవము జరిగెను, హరిజనుల బిడ్డలకు నూనె శీకాయ మున్నగునవి యిచ్చిరి చాల మంది స్త్రీలకు గుడ్డలనిచ్చిరి. బిడ్డలకు ఫలహారముల నిచ్చిరి తిరుచెంగోడు దేవళము ఎదుట పెక్కువేల మంది కూడిసభలో అస్పృశ్యతా దోషము లను వివరించుచు కస్తూరీబాయిగారుపన్యసించిరి

క్విలనులో సాయంకాలమందు శంటోన్మెంటు మైదానమున బహిరంగసభ జరిగెను ఊర్మిళాదేవిగారును కొండా వెంకటప్పయ్యగారును ఉపన్యసించిరి

భీమవరములో హరిజనసవర్ణులు కలిసి ఊరేగింపులను సభలను జరిపిరి. ఖరగుపురములోను అట్లే జరిగెను గురువయ్యూరు దేవాలయ ప్రవేశమును కోరు తీర్మానము చేయబడెను.

బొంబాయి రాష్ట్రమునందు రాజకోట, సూరతు, ధోలా, బోటాడ ధంధూకా గోధ్రా, నడియాడ, విల్లిపార్లె, బాంద్రా మున్నగు స్థలములలో హరిజనదినము జయముగా జరుపబడెను

లక్నోయందు కూడ అహమ్మదాబాదులోవలెనే కార్యక్రమము జరిగెను తిరుచనాపల్లి శ్రీరంగములలో ౧౭ వ తేదీనాడు వీధులన్నియు తోరణములతో అలంకరింపబడెను ఊరేగింపులు జరిపిరి హరిజన బాలురకు మిఠాయిలు పంచిపెట్టిరి సాయంకాలము ౨౦౦౦ మందికి పైగా హరిజనులు కూడిన బహిరంగసభ జరిగెను

అమలాపురము చెంగల్పట్టులలో కూడ సభలు జరిగెను. హిందూసంఘము నందు అవర్ణులకుగూడ సవర్ణులతో బాటు సమానముగ హక్కులీయవలెనని తీర్మానములు ప్రతిపాదింపబడెను

స్థానిక వార్తలు

శాసనసభ సమావేశము

నిజాంరాష్ట్రశాసనసభ సమావేశము యిదివరకే పత్రికలలో ప్రకటింపబడినట్లు బహెమన్ నెలలో జరుగక ఇస్ఫందారు నెల ౧౬ వ తేదీనాడు జరుగనున్నది. ఇందు అనాధ శిశు సంరక్షక చట్టము, హిందూ వితంతూద్వాహ చట్టము, మొదలగు ముఖ్య సమస్యలను గూర్చి చర్చ జరుగును. చాల దినములనుండి శాసన సభా సభ్యులుగానున్న మౌల్వీ సయ్యదు అస్కర్ హుసేన్ బారిస్టరుగారికి బదులు ఖలీలుజమాన్ సా॥ బారిస్టరుగారు నియమింపబడిరని తెలియుచున్నది.

కమలనగరు స్టేషనువద్ద సామానులపు పంపుట

౧౯33 జనవరి ౧ వ తేదినుండి ఇప్పుడు పెంచిన విశారాదు. బీదరు రైలుమార్గమందుండు కమలనగరు స్టేషనువద్ద ఏ నిర్బంధము లేక సామానులు పంపుట ప్రారంభింపబడును.

యడ్వన అంగడిమూత

పత్థరుగట్టిలో అల్లాఉద్దీను బిల్డింగులోనుండు యడ్వనప్రభుల అంగడీ డిశంబరు ౨౯,౩౦,౩౧ వ తేదులలో మూయబడియుండును.

సత్యార్థప్రకాశము

మహర్షి స్వామి దయానంద సరస్వతులవారి హిందీ గ్రంథమున కాంధ్రానువాదము. పుటలు రాయల్ డబుల్ క్రౌను సైజు కాగితములు. చాలబాగా, ౧ ప్రతికి ౨-౦-౦ తపాలు మాత్రమే లేక ౧-౧-౦ కల్దారు. వెంటనే తెప్పించుకొనుడు. లేదా, మరల నిరాశపడవలసి వచ్చును.

దొరుకు స్థలము.—

ఆర్యసమాజ మందిరము

కిషిదెబ్బిబజారు,

దక్షిణ హైదరాబాదు

హి॥ ఘ॥ హ॥ నిజాంగారి సంస్థానపు రైల్వే

నోటీసు

పూర్ణ హింగోలిశాఖకు చేరిన మార్గమందుండు ధామ్ని స్టేషను, పార్సెల్లను పంపుటకై యింతకుముందు చెప్పియుండినట్లు ఉదయము ౭ గంటలు మొదలు మధ్యాహ్నము ౪ గంటల వరకు గాక, ఉదయము ౯ గంటలు మొదలుకొని మధ్యాహ్నము ౬ గంటలవరకు తెరిచియుండును.

చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజరుగారి ఆఫీసు సికింద్రాబాదు ౨౬-౧౨-౧౯౩౨

డి. బి. ప్రెవరు, చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజర్

R— o N 15 | RegNo.M 2185

STAMP

Printed and published by G. Rama Kri[illegible] Reddy at the Golkonda power Press, Hyderabad Editor K. Balakrishna Reddy.